

# IDENTITET, ANERKENDELSE OG NORMALITET

Samfundsfag C/B/A

Undervisningshæfte



Med støtte fra  
Udenrigsministeriets  
Oplysningspulje

**OPERATION**   
**DAGSVÆRK**  
DANMARKS GLOBALE ELEVBEVEGELSE



# INDHOLD

<b>INTRODUKTION TIL IDENTITET, ANERKENDELSE OG NORMALITET .....</b>	<b>4</b>
<b>IDENTITET, ANERKENDELSE OG NORMALITET .....</b>	<b>4</b>
<b>FORMÅL OG KERNESTOF .....</b>	<b>4</b>
<b>HANDICAP I FOKUS .....</b>	<b>5</b>
<b>LEKTION 1: TRADITIONELLE, MODERNE OG SENMODERNE SAMFUND .....</b>	<b>6</b>
<b>INTRODUKTION .....</b>	<b>6</b>
<b>LEKTIER .....</b>	<b>6</b>
<b>MATERIALER .....</b>	<b>6</b>
<b>LEKTION 2: IDENTITETSDANNELSE .....</b>	<b>7</b>
<b>INTRODUKTION .....</b>	<b>7</b>
<b>LEKTIER .....</b>	<b>7</b>
<b>MATERIALER .....</b>	<b>7</b>
<b>LEKTION 3: ANERKENDELSE .....</b>	<b>10</b>
<b>INTRODUKTION .....</b>	<b>10</b>
<b>LEKTIER.....</b>	<b>10</b>
<b>MATERIALER .....</b>	<b>10</b>
<b>LEKTION 4: NORMALITETSBEGREB .....</b>	<b>12</b>
<b>INTRODUKTION .....</b>	<b>12</b>
<b>LEKTIER .....</b>	<b>12</b>
<b>MATERIALER.....</b>	<b>12</b>
<b>LITTERATURLISTE .....</b>	<b>13</b>



# INTRODUKTION TIL IDENTITET, ANERKENDELSE OG NORMALITET

## Kære elev,

Du sidder med Operation Dagsværks undervisningsmateriale "Identitet, anerkendelse og normalitet". Materialet er produceret i forbindelse med Operation Dagsværks oplysningskampagne om unge med handicap i Uganda 2019. Der er blevet produceret tre undervisningsmaterialer, der ser nærmere på det at leve med et handicap, med forskellige faglige vinkler i fagene engelsk, idræt og samfundsfag.

Dette undervisningshæfte giver dig øvelser og materialer til et forløb i samfundsfag om sociologi. Forløbet er bygget op af fire moduler på 90 minutter. Hvert modul har sit eget fokuspunkt, som tager udgangspunkt i det overordnede tema "Identitet, anerkendelse og normalitet"

## IDENTITET, ANERKENDELSE OG NORMALITET

Dette forløb starter med at præsentere jer for det traditionelle, moderne og senmoderne samfund, som skaber grundlag for, hvilke teorier I videre skal arbejde med. Teoretikere, der indgår i forløbet, er følgende: Anthony Giddens, Ulrich Beck, Erving Goffman og Axel Honneth. I forbindelse med præsentationen af førnævnte teorier skal I arbejde med forskelligt materiale, hvor teorierne afspejler sig. Forløbet vil have hovedfokus på Danmark, men der vil også være materiale, hvor Uganda er omdrejningspunktet.

## FORMÅL OG KERNESTOF

Formålet med Operation Dagsværks undervisningsmateriale er at kunne give danske elever undervisning i globale problemstillinger og viden om, hvilke forhold der er gældende uden for Danmarks grænser. Det skal give jer kompetencer til at kunne agere som bevidste og aktive medborgere lokalt og internationalt. Det sker alt sammen gennem at sætte et globalt perspektiv på det stof, der allerede undervises i på gymnasiale uddannelser.

Vi har i dette forløb arbejdet med følgende krav til kernestoffet fra Undervisningsministeriet i STX, samfundsfag C/B/A:

- Sociologi
  - *Identitetsdannelse og socialisering*
  - *Sociale og kulturelle forskelle*
  - *Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark*
  - *Samfundsforandringer og forholdet mellem aktør og struktur.*

## HANDICAP I FOKUS

15 % af verdens befolkning lever med et eller flere handicap – dvs. mere end en milliard mennesker. 80 % lever i udviklingslande, hvor de oftest udgør en særligt sårbar gruppe af befolkningen. Mennesker med handicap oplever social og fysisk isolation, større fattigdom og ringere retsbeskyttelse. At leve med et handicap er mange steder forbundet med tabuer og mytedannelse, som bidrager til en øget marginalisering. Derfor støtter vi i år handicaporganisationer i Uganda, som arbejder for at sikre rettigheder og lige muligheder for alle – ud fra grundprincippet i Verdensmålene “leave no one behind”. De vil opsøge og motivere unge med handicap, som ellers står uden for uddannelse og jobmarkedet, og udbrede forståelsen for livet med handicap blandt de unges familier og i lokalsamfundet. Derudover vil unge med handicap trænes i livsfærdigheder, hvor de får selvtillid og tro på egne styrker.

Formålet med alle tre undervisningsforløb er derfor at øge jeres viden om det at have et handicap og dermed forhåbentlig være med til at bekæmpe de fordomme, som mennesker med handicap møder i hverdagen. Håbet er, at en øget inklusion vil fremme trivslen for mennesker med handicap og gøre, at flere føler sig mindre marginaliserede i samfundet.

Derved vil Danmark komme et lille skridt tættere på at opfylde Verdensmålene, og det samme vil Uganda, hvis dette års projekt har den ønskede effekt.

### VERDENSMÅLENE I OPERATION DAGSVÆRK

I dette forløb berøres  
følgende verdensmål:





# LEKTION 1: TRADITIONELLE, MODERNE OG SENMODERNE SAMFUND

## INTRODUKTION

I denne lektion vil I lære om det traditionelle, moderne og senmoderne samfund, og hvordan henholdsvis Danmark og Uganda passer ind i de definitioner. Der vil blive brugt statistisk materiale og Giddens' teorier. I forbindelse med dette skal I lave en refleksionsøvelse, hvor I skal reflektere over Ugandas samfundsstrukturer, og hvordan det kan kobles sammen med teorierne om det traditionelle, moderne og senmoderne samfund. Til sidst skal I se en video med Hans Rosling.

## LEKTIER

- Side 61-72 i Luk samfundet op!
- Teori om traditionelle og moderne samfund: <https://samfnustxb.systime.dk/index.php?id=10604>

## MATERIALER

- Statistik fra Globalis: <https://www.globalis.dk/Lande/Uganda>
- Hans Rosling video: [https://www.ted.com/talks/hans\\_and\\_ola\\_rosling\\_how\\_not\\_to\\_be\\_ignorant\\_about\\_the\\_world#t-834721](https://www.ted.com/talks/hans_and_ola_rosling_how_not_to_be_ignorant_about_the_world#t-834721)
- Teori om det traditionelle og moderne samfund: <https://samfnustxb.systime.dk/index.php?id=10604>
- Luk samfundet op!
  - Side 61-72 (kapitel 4.3. Anthony Giddens – refleksivitet i det senmoderne samfund)



# LEKTION 2: IDENTITETSDANNELSE

## INTRODUKTION

Denne lektion tager udgangspunkt i identitetsdannelse i form af Ulrich Becks og Erving Goffmans teorier såsom at vælge sin egen identitet, frontstage og backstage. I skal i den forbindelse finde en artikel, hvori den teori, I har læst om som lektier, afspejler sig. Dernæst skal I se en kort video om Goffmans teori samt nedskrive noter dertil. Nu skulle I gerne have styr på teorien og er derfor klar til at se et afsnit af Danmarks lækreste spasser – imens I ser programmet, skal I være opmærksomme på og notere sekvenser, som knytter sig til teorier, I har lært indtil videre, og notere i noteskemaet undervejs. Bagefter bringes pointer op i plenum. Den sidste del af modulet bruges på diskussions- og argumentationsøvelse.

## LEKTIER

Luk samfundet op!

- Identitetsdannelse, side 44-47
- Beck: at vælge sin egen identitet, side 77-83

## MATERIALER

Video

- Video om Goffmans teori: [https://www.youtube.com/watch?v=5Qe5TI\\_ZDU](https://www.youtube.com/watch?v=5Qe5TI_ZDU)
- Danmarks lækreste spasser, afsnit 3: <https://www.dr.dk/tv/se/danmarks-laekreste-spasse/danmarks-laekreste-spasse-2/danmarks-laekreste-spasse-3#!/27:37>

Luk samfundet op!

- Identitetsdannelse, side 44-47
- Beck: at vælge sin egen identitet, side 77-83

Artikler

- Mulle Skouboes holdninger: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/foedt-med-et-handicap/handicap-pet-kvinde-jeg-synes-ikke-spasse-er-et-grimt-ord>
- Lars Bremers holdninger: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debatindlaeg/danmarks-laekreste-spasse-dr-skader-respekt-og-forstaaelse-mennesker-med-handicap>



## NOTESKEMA TIL AFSNIT 3 AF DANMARKS LÆKRESTE SPASSER, DRTV, 2019:

Danmarks lækreste spasser – afsnit 3 (DRTV, 2019)		
<a href="https://www.dr.dk/tv/se/danmarks-laekreste-spasser/danmarks-laekreste-spasser-2/danmarks-laekreste-spasser-3">https://www.dr.dk/tv/se/danmarks-laekreste-spasser/danmarks-laekreste-spasser-2/danmarks-laekreste-spasser-3</a>		
1	Hvad er Mulles mission med programmet/showet?	
3	Mulle spørger: "Tror du, man kan kæde handicap og skønhed sammen?" Hvad svarer Noah til dette? Hvad tænker du om Noahs svar?	
4	Hvad får Mulle ud af samtalen med Susanne Olsen (landsformand i Dansk Handicap Forbund)? Hvad har Mulle af pointer og synspunkter, og hvad har Susanne Olsen af pointer og synspunkter?	
5	Hvilke refleksioner og tanker har Louise Bernburg?	
8	Hvad er Rasmus' primære grund til at stille op i programmet?	
10	Hvordan reagerer deltagerne på Mulles præsentation af titlen Danmarks lækreste spasser?  (Nedenfor er personerne opstillet i kronologisk rækkefølge i forhold til deres kommentarer).	
11	Rasmus Dissing:	
12	Mulle Skouboe:	
13	Ditte Amalie Hagelund Friis:	
14	Sami Hajslund:	
15	Claus Andersen:	
16	Louise Bernburg:	
17	Sami Hajslund (igen)	
18	Rasmus Dissing (igen)	
19	Morten Pedersen:	

I kan læse mere om de enkelte deltagere her: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/8-modige-danskere-med-handicap-jeg-stiller-op-som-danmarks-laekreste-fordi>



## INSPIRATIONSSPØRGSMÅL, SOM ORDSTYREREN KAN STILLE:

- Mulle, hvorfor mener du, at det er i orden at bruge ordet spasser?
- Lars Bremer, hvorfor mener du, at programserien Danmarks lækreste spasser er problematisk?
- Har du noget at sige til det, Mulle?
- Hvordan tror du så, at man kommer fordomme om marginaliserede grupper i samfundet til livs?
- Er der ikke brug for at provokere og sætte emner som dette på spidsen en gang imellem for at skabe en debat?
- Lars, på hvilken måde synes du, der skal skabes opmærksomhed på mennesker med handicap?
- Hvad synes du om det, Mulle?





## LEKTION 3: ANERKENDELSE

### INTRODUKTION

Denne lektion har til formål at lære jer om Axel Honneths anerkendelsesteori. I har som lektie læst om hans teori. I starten af timen skal I se en video, som blot genopfrisker lektien. Dernæst er der en quiz, som tjekker, om I har styr på anerkendelsesteorien. Bagefter får I lov til at kigge lidt indad og reflektere over jeres eget forhold til anerkendelse, inden I skal læse en artikel, som omhandler en personlig historie omkring ikke at blive anerkendt. Timens sidste halvdel vil have fokus på Operation Dagsværks kampagne, og I skal derfor se en eller flere af de producerede film til kampagnen, hvor I skal forsøge at se, hvordan anerkendelsesteorien viser sig.

### LEKTIER

- Anerkendelse: <https://samfundsfag-c.systime.dk/index.php?id=677>

### MATERIALER

#### AXEL HONNETH

- Video: <https://www.youtube.com/watch?v=jvuBtHLq1Ho> (det er to lærerstuderende, som forklarer anerkendelsesteorien) (se 2:00-8:30)
- Tekster:
  - <https://samfundsfag-c.systime.dk/index.php?id=677>
  - <https://sites.google.com/site/samfundsfagicklas-sen/6-udlaendingepolitik-og-integration/7-honneth>

#### HAR DU LYST TIL AT HØRE MERE?

Så kan du lytte til et podcast produceret på baggrund af interviews med en masse seje, unge mennesker med handicap fra Uganda. Hver især fortæller de åbent om deres handicap, hvilke udfordringer de møder i hverdagen, og hvilke drømme de har for fremtiden.

**Find det på od.dk eller i din podcast-app.**

- Filmklip fra Operation Dagsværks kampagne (denne video er lavet af Operation Dagsværk, og den kan findes i undervisningsrummet. Videoen er tilgængelig fra juni 2019.)
- Artikel om Mathias, som har albinisme: <https://www.dr.dk/mitliv/mathias-var-albino-i-en-lille-jysk-landsby-jeg-kunne-aldrig-se-mig-selv-i-mine-foraelde>

### **HURTIGSKRIVNING – HVAD ER NORMALT?**

- Hvad er din egen definition af normalitet?
- Hvornår opfatter du mennesker som normale?
- Hvem bestemmer, hvad der er normalt?
- Er det i din optik godt/dårligt at være normal?



# LEKTION 4: NORMALITETSBEGREB

## INTRODUKTION

Denne lektion vil tage afsæt i Jacob Nossells film Naturens uorden, som tager normalitetsbegrebet op og stiller spørgsmål ved, om han er normal. I skal forberede jer ved at se 30 minutter af filmen; de resterende 67 minutter ses i timen. Timen sluttet af med en refleksionssamtale om forløbet med afsæt i normalitetsbegrebet – hvad er normalitet? Her må der trækkes på alt, hvad I har været igennem i forløbet af teorier, samt hvad I har læst og set af materiale.

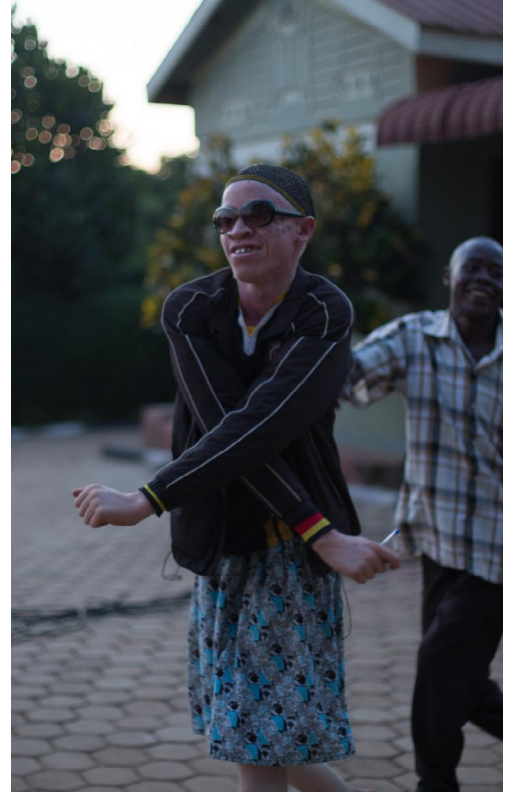
## LEKTIER

- Se 30 minutter af filmen Naturens uorden

## MATERIALER

Film Naturens uorden – <https://filmcentralen.dk/alle/film/naturens-uorden>

- Spørgsmål til refleksions- og evalueringssamtale:
  - *Hvad definerer I som normalitet, og er der overhovedet noget, som er "normalt"?*
  - *Hvem tror I, der i samfundet har stor indflydelse på at definere og bestemme det normale?*
  - *Hvad skal der i samfundet ændres for at "ruske" op i normalitetsfiksering (altså at det ikke er godt, hvis man ikke er "normal")?*
  - *Hvordan står det til på jeres gymnasium og/eller klasse? Skal man være i normalitetskategorien for at blive anerkendt?*
  - *Er det en styrke eller en svaghed, hvis man falder inden for normalitetskategorien?*
  - *I har lært om individualisering i forbindelse med identitetsdannelse, som omhandler, at vi alle skaber vores eget "unikke" liv og persona. Hvordan hænger det sammen med, at man alligevel helst skal være "normal"?*
  - *Har I oplevet episoder i jeres liv, hvor normalitet har spillet en henholdsvis positiv eller negativ rolle?*
  - *Tror I, at man i højere grad bliver anset som normal, hvis man bliver anerkendt?*
  - *I forhold til Goffmans teori om frontstage og backstage hvad er så mest normalt at vise frem på de sociale medier? (Triste/glade/spændende/kedelige/sjove).*



# LITTERATURLISTE

## FILM

Danmarks lækreste spasser (3). 28 min., DR2, sendt d. 11.2.2019. Internetadresse: <https://www.dr.dk/tv/se/danmarks-laekreste-spasser/danmarks-laekreste-spasser-2/danmarks-laekreste-spasser-3#!/27:37>- Besøgt d. 27.4.2019

How not to be ignorant about the world . Udgivet af Ted. Internetadresse: [https://www.ted.com/talks/hans\\_and\\_ola\\_rosling\\_how\\_not\\_to\\_be\\_ignorant\\_about\\_the\\_world#t-834721](https://www.ted.com/talks/hans_and_ola_rosling_how_not_to_be_ignorant_about_the_world#t-834721)- Besøgt d. 27.4.2019

Naturens Uorden . 2015. Instruktion: Christian Sønderby Jepsen. Internetadresse: <https://film-centralen.dk/alle/film/naturens-uorden> - Besøgt d. 27.4.2019.

Salun07: Axel Honneth af Signe & Sarah. 10.1.2014. Internetadresse: <https://www.youtube.com/watch?v=jvuBtHLq1Ho>- Besøgt d. 27.4.2019

Sociology Live!: Dramaturgy (Dramaturgical Analysis). 10.9.2015. Internetadresse: [https://www.youtube.com/watch?v=5Qe5TI\\_ZDU](https://www.youtube.com/watch?v=5Qe5TI_ZDU) - Besøgt d. 27.4.2019 (YouTube)

## INTERNET

Fra det traditionelle samfund til det senmoderne. Udgivet af Systime. Internetadresse: <https://samfnustxb.systime.dk/index.php?id=10604>- Besøgt d. 27.4.2019

Uganda . Udgivet af Globalis . Internetadresse: <https://www.globalis.dk/Lande/Uganda> - Besøgt d. 27.4.2019

8 modige danskere med handicap: Jeg stiller op som 'Danmarks lækreste', fordi.... Udgivet af DR, Christian Mejdahl Buhl . Internetadresse: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/8-modige-dansker-med-handicap-jeg-stiller-op-som-danmarks-laekreste-fordi> - Besøgt d. 27.4.2019

Anerkendelse og subkulturer. Udgivet af Systime . Internetadresse: <https://samfundsfag-c.systime.dk/index.php?id=677> - Besøgt d. 27.4.2019

Honneth. Udgivet af Samfundsfag i c-klassen. Internetadresse: <https://sites.google.com/site/samfundsfagicklassen/6-udlaendingepolitik-og-integration/7-honneth> - Besøgt d. 27.4.2019



## ARTIKLER

”Danmarks lækreste spasser” siger intet om os med handicap – til gengæld siger det alt om DR. Udgivet af Kristeligt Dagblad, Lars Bremer . Internetadresse: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debatindlaeg/danmarks-laekreste-spasser-dr-skader-respekt-og-forstaaelse-mennesker-med-handicap> - Besøgt d. 27.4.2019

Handicappet kvinde: Jeg synes ikke, spasser er et grimt ord. Udgivet af Kristeligt Dagblad, Vibe Lønstrup. Internetadresse: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/foedt-med-et-handicap/handicappet-kvinde-jeg-synes-ikke-spasser-er-et-grimt-ord> - Besøgt d. 27.4.2019

Mathias var albino i en lille jysk landsby: 'Jeg kunne aldrig se mig selv i mine forældre'. Udgivet af DR, Palle Herløv, Signe Heiredal(grafik), Mathias Foley(foto). Internetadresse: <https://www.dr.dk/mitliv/mathias-var-albino-i-en-lille-jysk-landsby-jeg-kunne-aldrig-se-mig-selv-i-mine-foraelde> - Besøgt d. 27.4.2019

## BØGER

Brøndum, Peter og Banke Hansen, Thor : Luk samfundet op!. 2. udg. Forlaget Columbus, 2010. (Bog)

## PRODUCERET AF OPERATION DAGSVÆRK

Kampagnofilm & podcast. Operation Dagsværk. Produceret inden skolestart 2019.

